

Вовк Т.В.

викладач,

Донецький державний університет управління

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ СЕРЕДНЬОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Переосмислення складових освіти, її ключових характеристик та необхідність умов існування механізмів державного управління в українській освітній системі, а особливо розвитку менеджменту екологічної освіти. Вони пов'язані з загальними трансформаціями в суспільстві, появою нових парадигм управління, зміною ролі освіти в українському суспільстві й новою якістю освітньої субвенції. Дослідження елементів, факторів, умов і суперечностей державного управління розвитком у різних сферах людської життєдіяльності дозволяє виробити загальну стратегію майбутніх перетворень всіх складових середньої освіти.

Доступність загальної середньої екологічної освіти як одну з необхідних умов забезпечення державного розвитку нової української школи. Оскільки загальна середня освіта в цілому у Законі України «Про загальну середню освіту» [3] визначається як обов'язкова, а не елітарна для обмеженої кількості осіб, то низький рівень охоплення цією освітою дітей відповідної вікової категорії можна застосовувати як один з показників її недостатньої якості.

Виходячи з цього нами було сформульовано рівень доступності екологічної освіти прийнято визначати за двома показниками: фінансова доступність освітніх послуг та фізичної доступністю закладів освіти для більшості громадян. Конституція гарантує безкоштовне надання дошкільної, вищої (в межах державного замовлення) та загальної середньої екологічної освіти (ЗСЕО), отже фінансова доступність освітніх послуг має визначатися не платоспроможністю населення, а обсягом бюджетних асигнувань на потреби цих рівнів освіти. Саме тому рівень економічного розвитку країн ми розглядаємо як необхідну умову забезпечення фінансової доступності освітніх послуг і загальної середньої освіти в цілому.

Важливим аспектом проблем державного управління ЗСЕО за поточною формулою розподілу освітньої субвенції, що формулює основні засади освітньої реформи в умовах створення і формування нової української школи. За оцінками фахівців, загальні негативні тенденції, які спостерігаються в системі освіти, впливають на стан екологічної освіти. Система екологічної освіти в Україні продовжує бути фрагментарною, слабкою концептуальною, декларативною, а отже, неефективною. Критичний стан середньої екологічної освіти викликаний:

- багаторічним плануванням споживацького ставлення до природи;
- незнанням і руйнуванням народних традицій раціонального природокористування;
- недооцінкою екологічних знань у системі освіти;
- відсутність необхідної законодавчої бази;

- недостатньою відповідальністю виконавчих структур та відсутністю контролю за виконанням прийнятих рішень;
- слабким матеріально-технічним та методичним забезпеченням навчально-виховного процесу;
- недосконалою системою навчання і перепідготовки кадрів;
- відсутністю чіткої державної підтримки діяльності громадських формувань, молодіжних організацій та інших структур, які займаються екологічною освітою.

Порушення принципу наступності в освіті через недостачу бюджетних асигнувань розглянемо на фоні аналізу доступності середньої екологічної освіти. Механізми державного управління мають своєрідні характеристики, обумовлені конкретним суспільним устроєм. Структури стійких соціальних зв'язків у рамках тієї чи іншої системи визначаються прийнятою у суспільстві сукупністю інституційних соціальних норм і засобів соціального контролю, що накладають певні обмеження на зміст і характер соціальних дій і взаємодію людей. Упродовж багатьох років дослідження проблем державного управління були зосереджені на пошуку ідеальної управлінської моделі, що працює незалежно від тимчасового та ситуаційного контексту.

Саме тому, досліджуючи питання державного управління екологічною освітою в середній ланці, нами було запропоновано механізм державного управління в новій освітній субвенції екологічної складової. Зрозуміло, що дослідження механізмів державного управління екологічною освітою, безумовно, повинно провадитися з використанням системного підходу, який обов'язково передбачає розгляд таких аспектів: структурна побудова, процеси функціонування, процеси розвитку. Виходячи з теорії системного підходу до механізмів державного управління та беручи до уваги ситуацію, що склалася з державним управлінням у нашій країні, слід зазначити, що вже сьогодні у цьому питанні негайного вирішення потребує низка завдань методологічного характеру.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту». – Режим доступу <http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/materiali-do-zakonu-ukrayini-pro-osvitu.html>
2. Національній доктрині «Концепція розвитку освіти України на період 2015-2025 років». – Режим доступу <https://www.pedrada.com.ua/article/1296-qqq-17-m5-16-05-2017-do-chogo-vede-formula-novo-ukranksko-4>.
3. Національній доктрині «Концепція розвитку освіти України на період 2015-2025 років». – Режим доступу <https://www.pedrada.com.ua/article/1296-qqq-17-m5-16-05-2017-do-chogo-vede-formula-novo-ukranksko-4>.
4. Оніщенко Н. Г. Чи має держава чіткі механізми реалізації стратегії розвитку освіти? / Н. Г. Оніщенко // Україна – суб'єкт європейського освітнього простору : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 24-25 трав. 2005 р. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2015. – С. 74–80